

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-99/25-A
Sp. zn. ČŠIA-S-20/25-A

Název	Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, Praha 4, Na Planině 1393
Sídlo	Na Planině 1393, 140 00 Praha 4 - Krč
E-mail	skola@planina.cz
IČO	60 435 909
Identifikátor	600 037 207
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Filip Novák
Zřizovatel	Městská část Praha 4
Místo inspekční činnosti	Na Planině 1393, 140 00 Praha 4 - Krč
Inspekční činnost na místě	13. 1. 2025 – 16. 1. 2025

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, Praha 4, Na Planině 1393 (dále „škola“ nebo „instituce“) poskytuje vzdělávání v základní škole a školské služby ve školní družině a školní jídelně.

Škola se dlhodobě profiluje vzděláváním zaměřeným na matematiku. V jedné z paralelních tříd ročníku 2. stupně, případně v jedné skupině třídy, je realizována výuka matematiky podle učebních osnov s rozšiřujícím učivem a s vyšší hodinovou dotací oproti standardní třídě. Jako první cizí jazyk škola vyučuje anglický jazyk od třetího ročníku, od sedmého ročníku pak nabízí výběr mezi německým a francouzským jazykem. Na dopolední vyučování vhodně navazuje činnost školní družiny, která probíhá ve vlastních prostorách.

K 30. 9. 2024 se ve škole vzdělávalo 274 žáků v 15 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků byl využit na 65 %. Přibližně čtvrtinu z celkového počtu tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) nebo s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“).

Základní škola sídlí ve stejných prostorách s Gymnáziem Milady Horákové (dále „gymnázium“). Obě školy využívají společně odborné pracovny, tělocvičny i venkovní prostory. Sídlo zde má i partnerský Klub dr. Milady Horákové.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) využívá při vedení školy své dlouholeté řídicí zkušenosti. Škola funguje na demokratických principech řízení, což se odráží v příznivém školním klimatu. V koncepci rozvoje školy deklaruje cíle zaměřené na stabilizaci pedagogického sboru nebo vybavení školy mobilními technologiemi. Stanovené cíle se vedení daří realizovat zejména v personální a částečně v materiální oblasti. Přetrvávají však některé nedostatky v řízení pedagogického procesu a ve vzdělávání konstatované již při minulé inspekční činnosti v roce 2021, např. nízká frekvence hospitační činnosti, nebo nižší míra diferenciací výuky s ohledem na individuální vzdělávací potřeby žáků.

Ředitel projednává s pedagogickou radou záležitosti ohledně výchovně vzdělávacího procesu, avšak není zřejmé, zda jsou k jednotlivým zjištěním týkajícím se kvality výuky pravidelně přijímána potřebná opatření a zda je vyhodnocována jejich účinnost. Rovněž předložené záznamy z pedagogických rad tyto skutečnosti nedokládají. Nastavené mechanismy hodnocení úrovně vzdělávání a práce pedagogických pracovníků vykazují dílčí nedostatky. Ze zjištění inspekčního týmu vyplývá, že četnost hospitační činnosti ředitele je nízká, monitoruje kvalitu vzdělávání zejména u začínajících pedagogů. Nedostatečné metodické vedení pedagogických pracovníků se tak odráží v rozdílné úrovni vyučovacích hodin.

Vzdělávání ve škole zajišťuje 39 pedagogických pracovníků (35 učitelů, 1 asistentka pedagoga, 3 vychovatelky ve školní družině). Podmínky odborné kvalifikace nesplňuje 5 pedagogů, z nichž 2 si požadované vzdělání doplňují odpovídajícím studiem. Více než polovina pedagogů souběžně působí na gymnáziu. Pedagogové jsou zapojeni do systému dalšího vzdělávání. Výběr vzdělávacích akcí vychází častěji ze zájmů pedagogů, avšak v menší míře reflektuje potřeby školy. Z průběhu výuky je zřejmá potřeba zaměření vzdělávání pedagogů na diferenciaci výuky s ohledem na potřeby žáků a na vyhodnocování účinnosti těchto principů. Metodická sdružení a předmětové komise se zabývají činnostmi spíše organizačního charakteru. Učitelé vzájemně spolupracují na neformální úrovni.

Vedení školy vytváří podmínky pro otevřenou komunikaci se zákonnými zástupci žáků, kteří jsou do života školy zapojeni díky rozmanitým akcím. Rodiče podporují činnost školy i finančně, např. prostřednictvím Rady rodičů. Aktivitu organizovanou společně se sesterským gymnáziem přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáka. Kooperace s dalšími subjekty je efektivně využívána při realizaci školního vzdělávacího programu,

primární prevenci i k podpoře mimoškolní činnosti. Spolupráce s organizacemi zaměřenými na environmentální vzdělávání podporuje kladný vztah žáků k životnímu prostředí.

Vícezdrojové finanční a materiální podmínky umožňují naplňování školních vzdělávacích programů. Od minulé inspekční činnosti se zlepšilo venkovní zázemí pro 1. stupeň a školní družinu, bylo zrekonstruováno dětské hřiště s herními prvky a částečně obnovoeno materiálně technické vybavení (např. zatemnění učeben roletami, výškově nastavitelný nábytek, vybavení kabinetů, vybavení výpočetní technikou). Škola disponuje dostatečným množstvím kmenových a odborných učeben, z nichž některé sdílí s gymnáziem, a dalších prostor, které účelně využívá pro vzdělávání a další aktivity žáků (keramická dílna s pecí, výpůjční knihovna, venkovní učebna, cvičná kuchyňka). Ke sportovním aktivitám jsou využívány dvě tělocvičny a venkovní hřiště. K zajištění bezpečnosti u hlavního vstupu slouží vrátnice s celodenním personálním obsazením, vstup do školy je elektronicky zabezpečený. Stravování je zajištěno v moderně vybavené školní jídelně, poskytovaná strava je pestrá s využitím zdraví prospěšných potravin. Škola je zapojena do projektu Mléko do škol.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem sledovaných hodin na obou stupních byla příznivá pracovní atmosféra založená na vzájemném respektu a dodržování předem dohodnutých pravidel. Ve struktuře a efektivitě vyučovacích hodin na obou stupních ZŠ se ale vyskytovaly významné rozdíly. Vyučující téměř nepracovali se vzdělávacími cíli, spíše se zaměřovali na probírané téma či plánované činnosti.

Část hospitovaných hodin měla promyšlenou strukturu se stanovením tématu, byla organizačně dobře připravena a zvládnuta. Zvolené metody a formy výuky odpovídaly charakteru probíraného učiva, věku žáků a jejich schopnostem. Ve výuce bylo zastoupené jejich účelné střídání, které významně přispívalo k udržení pozornosti žáků a ke zvýšení jejich zájmu o probírané učivo. V hospitovaných hodinách vyučující kombinovali zejména frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, ve výuce na 1. stupni rozvíjeli smysluplnou kooperaci žáků při skupinové práci či práci ve dvojicích. Pedagogové převážně využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení. Učitelé respektovali individuální možnosti žáků a jejich tempo, v případě obtíží jim nabízeli účinnou podporu a pomoc. V některých hospitovaných vyučovacích hodinách na 1. stupni byly vhodně zařazeny psychohygienické přestávky a další pohybové aktivity. Účelné využití didaktických pomůcek podpořilo názornost výuky. V části výuky, zejména na 1. stupni, bylo efektivně realizováno sebehodnocení žáků.

Efektivitu vzdělávání části hodin snižovaly některé méně účinné didaktické postupy a dílčí metodické nedostatky. Dominující postavení učitele, menší pestrost metod a střídání činností vedla k pasivitě jednotlivců a nerovnoměrnému zapojení některých žáků do vyučování. Neprůměrná délka některých činností se projevila nižší dynamikou a efektivitou výuky. Vyučující v dostatečné míře nevyužili výhody menšího počtu žáků ve třídách k individualizaci výuky. V hodinách nebyl vytvářen dostatečný prostor pro souvislejší mluvený projev žáků a v části hodin cizích jazyků nebyl cíleně podpořen rozvoj jejich interaktivních řečových dovedností. Scházela častější práce s různými informačními zdroji a jejich interpretace, samostatné vyhledávání a vyhodnocování informací s uplatněním kritického myšlení. Didaktická technika byla využívána minimálně, a to převážně pedagogy k prezentaci učiva, např. statický obrázek nebo text, případně krátká videa. Uplatňované vzdělávací strategie v menší míře odrážely individuální předpoklady žáků s ohledem na celé

spektrum jejich nadání. Diferenciace a individualizace vzdělávání s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady byla v průběhu vyučovacích hodin zaznamenána pouze ojediněle, úprava způsobu hodnocení se ve výuce téměř neprojevila. Převažujícím nedostatkem byla absence využití závěru hodin ke shrnutí probíraného učiva. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení, které by podpořilo schopnost sebereflexe žáků a poskytlo jim zpětnou vazbu o splnění stanoveného vzdělávacího cíle, ve většině hospitovaných hodin chybělo.

Spolupráce asistentky pedagoga s vyučujícími nebyla příliš efektivní, její aktivita směřovala pouze příslušnému žákovi se SVP, ačkoli to nebylo nutné v takovém rozsahu.

Sledovaný průběh vzdělávání ve školní družině probíhal v příznivé pracovní atmosféře a byl založen na pestrých a hravých činnostech umožňujících smysluplné využívání volného času. Jednotlivé aktivity byly časově vyvážené, vycházely z individuálních potřeb a zájmu účastníků a efektivně rozvíjely jejich zájmy, sociální kompetence a podporovaly zdravý životní styl.

Hodnocení výsledků vzdělávání

K ověřování výsledků vzdělávání žáků škola využívá standardní nástroje (písemné a ústní zkoušení).

Z analýzy celkových výsledků vzdělávání žáků je zřejmé, že výrazně lepších výsledků dosahují žáci ze tříd s rozšířenou výukou matematiky, což odpovídá jejich vzdělávacím předpokladům. K úspěšné adaptaci žáků prvních tříd na školní docházku přispívají realizované aktivity, jako je spolupráce s mateřskými školami a dny otevřených dveří. V prvním a druhém ročníku jsou žáci hodnoceni motivačně, v dalších ročnících 1. stupně však dochází k výraznému zhoršování prospěchu, především v hlavních předmětech. Přejít na 2. stupeň je většinou plynulý a ke zhoršování prospěchu dochází až v posledních ročnících, zejména ve třídách bez matematického zaměření, a to napříč vzdělávacími oblastmi. Výrazně podprůměrné jsou pak výsledky části žáků s OMJ. Ze záznamů pedagogických rad vyplývá, že se pedagogové zabývají vzdělávacími výsledky žáků, není však zřejmé, jak škola pracuje s celkovými výsledky žáků na vysvědčení, zda je prováděna např. identifikace problémových celků učiva či zadání úloh pro zefektivnění výukových postupů. Rozdílný přístup a různá kvalita práce jednotlivých pedagogů se v některých případech promítají do individuálních a mezipředmětových odchylek v celkovém hodnocení žáků. Výchovná opatření jsou ukládána uvážlivě. Žáci jsou motivováni k účasti na soutěžích a olympiádách, dobré výsledky žáci dosahují především při reprezentaci na matematických olympiádách všech stupňů.

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se SVP nebo s OMJ i žáky ohrožené školním neúspěchem. Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje i některá další podpůrná opatření, např. sestavování a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů, podporu asistentem pedagoga. Pro žáky ohrožené studijním neúspěchem škola zajišťuje na základě jejich zájmu doučování. Škola efektivně spolupracuje se školským poradenským zařízením. Chybí však důsledné vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření stanovených školským poradenským pracovištěm, stanovování dalších postupů ve vzdělávání těchto žáků a uplatňování efektivních vzdělávacích strategií. Žákům s OMJ vypracovává škola nad rámec svých povinností plány pedagogické podpory, avšak tyto plány jsou pro všechny žáky stejné, bez ohledu na jejich rozdílnou jazykovou úroveň, rovněž postrádají konkrétní cíle a metody vzdělávání.

Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu. Různorodé sociokulturní složení žáků školy, odlišný přístup k respektování autorit a nastavených pravidel klade zvýšené nároky v oblasti předcházení sociálně patologickým jevům. Škola průběžně uskutečňuje základní cíle preventivní strategie a problematiku prevence sociálně patologických jevů účelně zařazuje do vzdělávacího obsahu některých předmětů, preventivní program školy však ne vždy reaguje na aktuální situaci v jednotlivých třídních kolektivech (vyšší počet neomluvených hodin v případě některých jednotlivců).

Závěry

Vývoj školy

Škola nadále udržuje tradici rozšířené výuky matematiky v 6 – 9. ročníku. Zkvalitnilo se materiálně technické zázemí a vybavení školy. Některé nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti ve řízení pedagogického procesu a ve vzdělávání nadále přetrvává.

Silné stránky

- vstřícný a respektující přístup všech aktérů vzdělávání (3.2.)
- smysluplné propojení aktivit s Gymnáziem Milady Horákové (1.5.)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- menší pestrost forem a metod výuky (4.2.)
- nízká diferenciací výuky či jiných úprav organizace, forem a metod s ohledem na různé vzdělávací potřeby žáků a odlišné tempo jejich práce ve velké části výuky (4.3.)
- nedostatečné využití závěrů vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů a zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe (4.3.)
- nedostatečná analýza celkových a individuálních výsledků vzdělávání žáků, která by vedla k přijímání opatření ke zkvalitnění vzdělávání (5.1.)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zefektivnit kontrolní systém, realizovat kontrolní činnost v dostatečné frekvenci u všech učitelů bez ohledu na délku jejich pedagogické praxe, poskytovat učitelům průběžnou zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce, přijímat konkrétní opatření vedoucí ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu a průběžně vyhodnocovat jejich účinnost, sdílet závěry z hospitační činnosti s pedagogy na různých úrovních,
- v rámci hospitační činnosti zaměřit pozornost na využití vhodných organizačních forem a metod a aktivizujících činností, které budou přispívat k větší účasti žáků na vzdělávacím procesu,
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na aktivizační metody a formy ve výuce a na práci se žáky **se SVP a OMJ**,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci ve výuce s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady,

- více využívat didaktické závěry vyučovacích hodin pro rekapitulaci učiva, zhodnocení naplnění stanovených cílů, uplatňovat sebehodnocení, vzájemné hodnocení žáků ve výuce,
- nastavit jednotná kritéria hodnocení, efektivněji pracovat s výsledky vzdělávání žáků, přijímat na základě jejich analýzy konkrétní opatření a ověřovat jejich účinnost,
- nastavit systém podpory pro práci se žáky s OMJ s ohledem na jejich rozdílnou jazykovou úroveň.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy v Praze 4, Na Planině 1393, platný v termínu inspekční činnosti
2. Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole v Praze 4, Na Planině 1393, platný v termínu inspekční činnosti
3. Školní řád s platností od 2. září 2024, včetně příloh 1, 2 a 3
4. Vnitřní řád školní družiny platný v termínu inspekční činnosti
5. Výběr z třídních knih ve školním roce 2024/2025
6. Školní matrika k termínu inspekční činnosti
7. Výběr z katalogových listů žáků k termínu inspekční činnosti
8. Rozvrhy tříd k termínu inspekční činnosti
9. Přehledy hodnocení žáků za školní roky 2022/2023 a 2023/2024
10. Výběr z portfolia výchovné poradkyně k termínu inspekční činnosti
11. Program primární prevence pro školní rok 2024/2025
12. Výroční zpráva ZŠ s RVMPP Na Planině 1393/13, Praha 4 - Krč, školní rok 2023/2024
13. Elektronické žákovské knížky, výběr k termínu inspekční činnosti
14. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti
15. Zápis z ústního jednání s ředitelem ze dne 16. 1. 2025

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Jana Máchalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Libor Janošek, školní inspektor

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

11. 02. 2025

Vážený pan
Mgr. Martin Procházka
ředitel
Pražský inspektorát ČŠI
Arabská 683
160 66 Praha 6

Věc: Připomínky k obsahu inspekční zprávy č. j. ČŠIA-99/25-A

Č. j.: Z-3/2025
Spis. zn.: Ř/331a/25

Praha 25. 2. 2025

Vážený pane řediteli,

v souladu s ustanovením § 174 odst. 11 školského zákona podávám následující připomínky k obsahu inspekční zprávy č. j. ČŠIA-99/25-A, zpracované inspekčním týmem vedeným PaedDr. Janou Máchalovou, o výsledcích inspekční činnosti v ZŠ s RVMPP Na Planině, 140 00 Praha 4-Krč, ve dnech 13. 1. – 16. 1. 2025:

Hodnocení podmínek vzdělávání

Inspekční tým konstatuje, že přetrvává „nižší míra diferenciací výuky s ohledem na individuální vzdělávací potřeby žáků“ (s. 2). Jednak je sporné, kde leží hranice mezi „nižší“ a „vyšší“ mírou této diferenciací a jak lze tuto vyšší míru během standardního vzdělávacího procesu uskutečňovat, jednak by vyšší míře diferenciací výuky nepochybně napomohla potřebná finanční podpora ze strany MŠMT, díky níž by školy mohly zaměstnávat např. více kvalifikovaných asistentů pedagoga, kteří by se žákům s IVP ve spolupráci s učitelem věnovali. Současná organizační a finanční opatření MŠMT však míří přesně opačným směrem, tj. snahou o co nejvýraznější úspory v resortu školství. Při omezovaných výdajích však nemůžeme očekávat zajištění optimálních podmínek pro všechny aktéry vzdělávání.

Pokud jde o projednávání záležitostí ohledně výchovně vzdělávacího procesu pedagogickou radou a o to, zda jsou „přijímána potřebná opatření“ a „vyhodnocována jejich účinnost“, přičemž dle inspekční zprávy „záznamy z pedagogických rad tyto skutečnosti nedokládají“ (s. 2), je to konstatování vycházející z předpokladu, že zmíněné „přijímání potřebných opatření“ musí být nějakým formálním způsobem (patrně písemně) zaznamenáno. Existuje nějaký relevantní školský předpis, z něž by vyplývalo, že přijímání takových opatření musí být doloženo v záznamech z pedagogických rad či podobným formálním způsobem? Pokud ne, o co se uvedené konstatování inspekčního týmu opírá? Při fungující komunikaci ve škole (učitelé pro řešení záležitostí

spojených s výchovně vzdělávacím procesem hojně využívají školní sdílený disk a školní informační systém) nejsou podle mého názoru formalizované „zápisy“ v tomto směru zapotřebí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Za věcně nejasné, a tudíž i zavádějící pokládám konstatování, že naši vyučující „téměř nepracovali se vzdělávacími cíli, spíše se zaměřovali na probírané téma či plánované činnosti“ (s. 3). Jaké cíle měli členové inspekčního týmu na mysli? Kognitivní? Afektivní? Psychomotorické? Jak probírané téma, tak plánované činnosti jsou důležitou součástí těchto cílů, a nelze tedy bez jakéhokoliv upřesnění konstatovat, že zaměření na probírané téma nebo plánované činnosti automaticky znamená opomíjení vzdělávacích cílů.

Konstatování inspekčního týmu, že „didaktická technika byla využívána minimálně“ (s. 3) je příkladem zevšeobecnujícího negativně vyznívajícího vyjádření. Lze takový závěr učinit po třídení hospitační činnosti, když členové inspekčního týmu navštívili výuku jednotlivých hospitovaných učitelů vždy pouze jednou? Jaká míra je „dostatečně vysoká“? Jak byla zohledněna vhodnost a didaktická účinnost případného využití ICT ke vztahu k probíranému tématu? Soudobé lékařské či psychologické výzkumy – podle mého názoru oprávněně – poukazují na nevhodnost nadužívání techniky, která žáky nyní obklopuje tak intenzivně, že např. metoda tradičního řízeného dialogu „bez techniky“ pro ně mnohdy může být zajímavější a z didaktického hlediska také efektivnější, nehledě k tomu, jak významná je tato forma výuky i z hlediska přímé, nezprostředkované komunikace. Navíc by inspekční tým měl brát v potaz i skutečnost, že v naší škole šetření probíhalo v období, kdy se uzavírá pololetní klasifikace, což pochopitelně výrazně ovlivňuje náplň vyučovacích hodin, volbu didaktických metod i využívání didaktické techniky. Náplní některých hospitovaných vyučovacích hodin proto byl např. naplánovaný písemný test, při němž se metody a formy výuky příliš nestřídají. Vzhledem k těmto okolnostem pokládám za neadekvátní včlenit „menší pestrost forem a metod výuky“ mezi slabé stránky školy (s. 5).

Pokud jde o absenci „využití závěru hodin ke shrnutí učiva“ (s. 4), snažil jsem se inspekčnímu týmu vysvětlit, že za mnohem efektivnější z didaktického hlediska pokládám takové shrnutí zařadit na úvod následující vyučovací hodiny, aby se žákům propojilo již probrané učivo s navazujícím. Neustálé lpění na tomto překonaném principu „shrnovat“ těsně před koncem vyučovací hodiny v omezeném časovém prostoru její obsah je podle mého názoru ryze formálním požadavkem, který obvykle postrádá jakýkoliv přínos pro vzdělávací proces.

K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků, které dle inspekční zprávy „ve většině hospitovaných hodin chybělo“ (s. 4), jsme svůj názor členům inspekčního týmu sdělili již při jednání na závěr inspekčního šetření. Děti v období dospívání, tedy zejména na 2. stupni, prodělávají zásadní vývojové změny po stránce fyzické, psychické a mentální a mnohým z nich jsou metody jako veřejná prezentace jakési studijní „sebereflexe“ či hodnocení spolužáků (nebo ze strany spolužáků) nepříjemné a mohou u nich vést, jak dokládají odborné studie, i k vytváření negativního sebezpojetí, anebo k opačnému pólu sebevnímání, při němž „nerealistické sebehodnocení a přehnaná sebedůvěra mohou vyvolat při setkání s realitou nepříjemná překvapení“ (*Miková, Š. a Stang, J., Jaké hodnocení zasít, abychom sklídili sebehodnocení?*). Pokusy o jakési „korigování“ těchto žákovských sebehodnotících postojů ze strany učitele, který nemusí mít odborné vzdělání v oblasti medicíny, psychologie či psychiatrie, by pak stěží mohly být podloženy nezbytnou profesionální průpravou, a tudíž by metody zvolené pro modifikaci takových postojů nemusely být použity správně a efektivně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Dle inspekční zprávy jsou naši žáci v prvním a druhém ročníku „hodnoceni motivačně, v dalších ročnících 1. stupně však dochází k výraznému zhoršování prospěchu, především v hlavních předmětech“ (s. 4). Ve zprávě není uvedeno, za které období bylo hodnocení žáků porovnáváno.

Ve 2. pololetí školního roku 2023/24 činil celkový průměr známek na vysvědčení:

- 1,09 ve 2. ročníku
- 1,35 ve 3. ročníku (odchylka oproti 2. ročníku +0,26)
- 1,49 ve 4. ročníku (odchylka oproti 2. ročníku +0,4)
- 1,16 v 5. ročníku (odchylka oproti 2. ročníku +0,07)

Za 1. pololetí probíhajícího školního roku 2024/25 vypadají výsledky takto:

- 1,08 ve 2. ročníku
- 1,08 ve 3. ročníku (odchylka oproti 2. ročníku 0)
- 1,49 ve 4. ročníku (odchylka oproti 2. ročníku +0,41)
- 1,57 v 5. ročníku (odchylka oproti 2. ročníku +0,49)

Porovnáme-li výsledky letošní třídy 3.A (tj. loňské třídy 2.A) ve 2. a 3. ročníku, zjistíme, že tyto výsledky jsou téměř totožné (průměr 1,09 ve 2. a 1,08 nyní ve 3. ročníku, tj. odchylka -0,01).

Z tohoto porovnání podle mého názoru rozhodně nevyplývá, že by konstatování o „výrazném zhoršování prospěchu“ po 2. ročníku bylo statisticky podložené, a pokládám ho proto za zcela neopodstatněné. Operovat s obecným pojmem „zhoršování prospěchu“ bez konkrétní věcné analýzy (týkající se např. situace některých studijně méně motivovaných žáků s OMJ) je naprosto zavádějící.

V této části inspekční zprávy je uvedeno zjištění, že žáci „jsou motivováni k účasti na soutěžích a olympiádách, dobré výsledky žáci dosahují především při reprezentaci na matematických olympiádách všech stupňů“. Proč toto oprávněné konstatování není uvedeno mezi silnými stránkami školy?

Pokud jde o vyšší počet neomluvených hodin v případě některých jednotlivců, jde – jak jsme se členům inspekčního týmu snažili vysvětlit – o situaci týkající se několika žáků s OMJ a žáků s dlouhodobými zdravotními komplikacemi. Těmito jednotlivými případy, které pochopitelně statisticky zvyšují celkový počet zameškaných hodin, se intenzivně zabývá vedení školy ve spolupráci s metodickou primární prevence, třídními učiteli, případně i místně příslušným OSPOD, avšak jde o případy, které jsou ve své podstatě velmi složité mj. z hlediska osobní situace některých rodin a byly by stěží řešitelné „reakcí“ školního preventivního programu na tuto situaci podle stanoviska inspekčního týmu (s. 5).

S pozdravem

Mgr. Filip Novák
ředitel školy

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

Čj.: ČŠIA-1156/25-A
Sp. zn.: ČŠIA-S-20/25-A
25. 3. 2025

Stanovisko k připomínkám

Ředitel právnické osoby Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, Praha 4, Na Planině 1393 (dále „škola“) podal připomínky k inspekční zprávě čj. ČŠIA-99/25-A dle § 174 odst. 11 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ředitel školy v připomínkách k části podmínky vzdělávání uvádí:

- 1) Ředitel má výhrady k výroku z inspekční zprávy *přetrvává „nižší míra diferenciací výuky s ohledem na individuální vzdělávací potřeby žáků“*.
- 2) Ředitel nesouhlasí s výrokiem v inspekční zprávě týkajícím se projednávání záležitostí ohledně výchovně vzdělávacího procesu pedagogickou radou, a to zejména *zda jsou k jednotlivým zjištěním týkajícím se kvality výuky pravidelně přijímána potřebná opatření a zda je vyhodnocována jejich účinnost, neboť „záznamy z pedagogických rad tyto skutečnosti nedokládají“*.

Ředitel školy v připomínkách k části průběh vzdělávání uvádí:

- 3) Ředitel pokládá výrok z inspekční zprávy, že vyučující *„téměř nepracovali se vzdělávacími cíli, spíše se zaměřovali na probírané téma či plánované činnosti“* za nejasný a pokládá výroky v inspekční zprávě o absenci *„využití závěru hodin ke shrnutí učiva“*, za ryze formální požadavek, který obvykle postrádá jakýkoliv přínos pro vzdělávací proces.
- 4) Ředitel považuje výrok *„didaktická technika byla využívána minimálně“* za zevšeobecnující negativně vyznívající vyjádření.
- 5) Ředitel má výhrady k výroku v inspekční zprávě *„sebehodnocení a vzájemné hodnocení, které by podpořilo schopnost sebereflexe žáků a poskytlo jim zpětnou vazbu o splnění stanoveného vzdělávacího cíle, ve většině hospitovaných hodin chybělo.“*

Ředitel školy v připomínkách k části výsledky vzdělávání uvádí:

- 6) Ředitel pokládá za zcela neopodstatněné tvrzení, že *„v dalších ročnících 1. stupně však dochází k výraznému zhoršování prospěchu, především v hlavních předmětech“* a tvrdí, že není statisticky podložené, a pokládá ho proto za naprosto zavádějící. Dále uvádí, že v inspekční zprávě není uvedeno, za které období bylo hodnocení žáků porovnáváno.
- 7) Ředitel má výhrady k výroku z inspekční zprávy, že někteří jednotlivci měli v kontrolovaném období vyšší počet neomluvených hodin.

Ředitel školy v připomínkách k části slabé stránky uvádí:

- 8) Ředitel poukazuje na skutečnost, že inspekční činnost probíhala v období, kdy se uzavírala klasifikace žáků za pololetí školního roku, proto nedocházelo ke střídání metod a forem výuky, proto pokládá za neadekvátní slabou stránku „*menší pestrost metod a forem výuky*“.

Stanovisko inspekčního týmu:

Ad 1) Již v inspekční zprávě z roku 2021 je konstatováno následující: „*Nižší míra diferenciací zadávaných úloh ve většině hospitovaných hodin dostatečně nepodporovala odlišné pracovní tempo, rozdílnou úroveň znalostí a dovedností žáků i jejich individuální potřeby*“. Ze zjištění inspekčního týmu v rámci hospitační činnosti v lednu 2025 vyplynulo, že vyučující v dostatečné míře nevyužili výhody menšího počtu žáků ve třídách k individualizaci výuky a většina vyučovacích hodin i zadávaných úkolů byla pro všechny žáky stejná, bez ohledu na speciální vzdělávací potřeby žáků nebo jejich rozdílné studijní předpoklady. V hodnocení průběhu vzdělávání v inspekční zprávě je uvedeno: „*Uplatňované vzdělávací strategie v menší míře odrážely individuální předpoklady žáků s ohledem na celé spektrum jejich nadání. Diferenciací a individualizací vzdělávání s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady byla v průběhu vyučovacích hodin zaznamenána pouze ojediněle, úprava způsobu hodnocení se ve výuce téměř neprojevila*“. Je tedy evidentní, že vedení školy neodstranilo nedostatek zjištěný při inspekční činnosti v roce 2021. K vyšší míře diferenciací ve výuce by nepochybně přispěla efektivnější práce některých vyučujících, aniž by byly potřebné další finanční prostředky, např. zadávání gradovaných úloh žákům podle jejich individuálních předpokladů, a průběžné metodické vedení pedagogického sboru ze strany vedení školy, např. v rámci hospitační činnosti, jak bylo doporučeno při závěrech z inspekční činnosti.

Ad 2) Ustanovení § 164 odst. 2 školského zákona uvádí následující: „*Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ní všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlídně. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy*“. Z předložených záznamů z jednání pedagogické rady však nevyplynulo, že by byla stanovována systematická opatření, kterými by ředitel doložil analytickou práci s výsledky vzdělávání žáků nebo závěry z kontrolní činnosti a která by vedla k odstranění zjištěných nedostatků a zlepšení kvality vzdělávání. Přijímání opatření týkajících se činnosti školy ředitel nedoložil ani jiným způsobem.

Ad 3) Inspekční tým během inspekční činnosti zjistil, že vyučující téměř nepracovali se vzdělávacími cíli. V ideálním případě by měly být ve výuce zastoupeny všechny druhy výukových cílů, tj. kognitivní, afektivní a psychomotorické, je ale pochopitelné, že stanovení cíle se odvíjí od charakteru probíraného učiva, a proto nejsou ve výchovně vzdělávacím procesu zastoupeny jednotlivé cíle vždy stejnoměrně. Pro zvýšení efektivity vzdělávacího procesu je však nutné stanovovat si v rámci vyučovací hodiny konkrétní cíle, aby bylo zřejmé, co je očekávaným výsledkem a zda bylo tohoto výsledku dosaženo. Stanovení konkrétního výukového cíle také napomáhá k účinnějšímu vyhodnocení dosaženého učebního pokroku jednotlivého žáka. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ uvádí: „*Ověřování vzdělávacího pokroku se musí stát součástí každodenního pedagogického procesu. Chceme-li zlepšit učení žáků, potřebujeme stále zlepšovat práci učitele a rozvíjet ho. Pokud není vyučující schopen posoudit, do jaké míry žáci dosahují cíle učení nebo se jim alespoň přibližují, jakákoli změna je spíše náhodná*“.

Ad 4) Inspekční tým při závěrečném hodnocení školy tuto oblast s ředitelem školy prokazatelně projednal včetně zdůvodnění. Konstatování inspekčního týmu ohledně minimálního využití

didaktické techniky ve výuce vyplývá ze zjištění z hospitační činnosti. V hodnocení podmínek vzdělávání je uvedena možná příčina nižší míry využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce. „*Přesto oblast materiálního vybavení moderní výpočetní technikou pro žáky a učitele i nadále vyžaduje zlepšení, neboť jedna část budovy ještě není touto technikou vybavena.*“ Rovněž v inspekční zprávě z roku 2021 je konstatováno, že vybavení školy výpočetní technikou je nedostatečné. Inspekční tým během inspekční činnosti zjistil, že stejně jako v roce 2021 je škola vybavena pouze patnácti žakovskými stanicemi v učebně, což neumožňuje vzdělávání celé třídy, a navíc je tato učebna společná pro základní školu i gymnázium. Vybavení školy počítači tak limituje metody výuky a je ve srovnání se stejnými školami výrazně podprůměrné. Smysluplně využitá didaktická technika přispívá k vyšší dynamice vyučovací hodiny (např. zadání úloh a jejich řešení místo zdlouhavého zápisu křídou), k pestrosti použitých metod, což vede ke zvýšení pozornosti, případně motivace žáků, může být využita i pro neveřejnou zpětnou vazbu o učebním pokroku žáků. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ uvádí, že „*využívání digitálních technologií, by mělo být samozřejmostí ve všech oblastech vzdělávání, mělo by se stát smysluplnou součástí výuky a podporovat jak informatické myšlení, tak digitální gramotnost žáků*“.

Ad 5) Při sledování průběhu vzdělávání bylo inspekčním týmem zjištěno, že část učitelů nevyužívá formy hodnocení, které by umožňovaly jim i žákům získávat zpětnou vazbu o dosaženém učebním pokroku a vzájemně si ji předávat. Tyto způsoby hodnocení nemusí být „nepříjemné“, ani vést k vytváření negativního sebepojetí, jak uvádí ředitel. Nepostradatelnou podmínkou k objektivizaci hodnocení je také vytváření příznivého sociálního klimatu ve třídě a posilování sebedůvěry žáků, což nebylo ve vyučovacích hodinách vždy patrné i vzhledem k dominanci učitele. Vyjádření ředitele o nevhodnosti sebereflexe žáků v připomínkách k inspekční zprávě i vyslovené při závěrech inspekční činnosti ve škole je v rozporu s výchovnými a vzdělávacími strategiemi uvedenými ve školním vzdělávacím programu v obecném úvodu i napříč učebními osnovami jednotlivých vyučovacích předmětů. V 7. revidovaném vydání Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Základní školy v Praze 4, Na Planině 1393 z roku 2023 se např. hovoří o „*vedení žáků k hodnocení efektivit postupů a jejich výsledných výkonů, k účinné a kultivované prezentaci a obhajobě výsledků práce i vlastních názorů a ke směřování žáků k objektivnímu sebehodnocení, k reálnému zvažování svých možností a z nich vyplývajících možností*“. Inspekční zpráva tak objektivně zachycuje nedostatečnou míru a kvalitu hodnocení, která vyplývá ze souhrnu všech sledovaných vyučovacích hodin: „*Sebehodnocení a vzájemné hodnocení, které by podpořilo schopnost sebereflexe žáků a poskytlo jim zpětnou vazbu o splnění stanoveného vzdělávacího cíle, ve většině hospitovaných hodin chybělo*“.

Ad 6) Z analýzy celkových výsledků vzdělávání vyplynulo, že v prvním a druhém ročníku jsou žáci v hlavních předmětech hodnoceni výrazně lépe než v dalších ročnících prvního stupně, kde dochází ke zhoršení v hlavních předmětech. Analýza výsledků vzdělávání žáků uvedená ředitelem školy v připomínkách vychází z celkového průměru všech známek žáků na vysvědčení, nikoliv ze srovnání průměru v hlavních předmětech. Škola dále nedoložila, jak systematicky pracuje s celkovými výsledky žáků na vysvědčení, zda je prováděna např. identifikace problémových celků učiva či zadání úloh pro zefektivnění výukových postupů.

Ad 7) Inspekční tým v inspekční zprávě konstatuje, že školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu, ale preventivní program školy ne vždy reaguje na aktuální situaci v jednotlivých třídních kolektivech (vyšší počet neomluvených hodin v případě některých jednotlivců). Vzhledem k tomu, že se jedná o žáky s OMJ, jejichž počet průběžně narůstá, a kteří se potýkají se specifickými problémy ve vzdělávání, byl ředitel při závěrech z inspekční činnosti informován o nutnosti zaměřit preventivní program školy podle aktuální situace v třídních kolektivech.

Ad 8) Při závěrech z inspekční činnosti byl ředitel inspekčním týmem podrobně seznámen s hodnocením podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně silných a slabých stránek školy, i s doporučením ke zlepšení činnosti školy. Vzhledem k tomu, že menší pestrost metod a forem vzdělávání byla dominantním rysem sledovaných vyučovacích hodin a ovlivnila kvalitu poskytovaného vzdělávání, inspekční tým vyhodnotil tuto skutečnost jako slabou stránku. Inspekční tým při hodnocení kvality výchovně vzdělávacího procesu zohlednil fakt, že náplní některých hodin byl naplánovaný písemný test. Pokud byli školní inspektoři předem informováni o tom, že žáci budou celou hodinu psát test, do těchto hodin nevstupovali. Tyto vyučovací hodiny tedy inspekční tým nezahrnul do celkového hodnocení průběhu vzdělávání. Inspekční tým nevyhodnotil jako silnou stránku motivaci žáků k účasti na matematických soutěžích a olympiádách a jejich dobré výsledky v těchto soutěžích, neboť v nich většinou uspějí pouze jednotlivci.

Závěr:

Inspekční tým při hodnocení školy vycházel z *Kritérií hodnocení podmínek průběhu a výsledků vzdělávání*, schválených MŠMT. Na základě takto vymezeného kritériální rámce inspekční tým konstatoval v části hodnocených oblastí úroveň vyžadující zlepšení, v části úroveň očekávanou. ČŠI měla pro své závěry jednoznačné a relevantní podklady, např. četnou hospitační činnost uskutečněnou napříč oběma stupni vzdělávání a vzdělávacími předměty, analýzu příslušné dokumentace, pohospitační rozhovory vedené s učiteli, dotazníky pro pedagogické pracovníky a žáky.

PaedDr. Jana Máchalová
vedoucí inspekčního týmu

Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů,
Na Planině 1393
140 00 Praha 4 - Krč